

Hans Nielsen: Jeg maa først gøre en Bemærkning om den noget ejendommelige Maade, hvorpaa denne Forhandling foregaar. Det er Sæd og Skik her i Tinget, at vedkommende Minister tager Ordet først, naar der behandles et fra privat Side stillet Lovforslag, hvorefter Ordføreren for Forslagsstillerne faar Ordet. I dette Tilfælde har man fulgt en anden Fremgangsmaade. Det vilde imidlertid have været i høj Grad interessant at høre den højtærede Indenrigsminister, før man udtalte sig nærmere om det foreliggende Lovforslag. Nu har ganske vist Ordføreren for det samme Parti, som Ministeren er Medlem af, holdt en lille Tale, men jeg kan næsten ikke tro, at det, det ærede Medlem sagde, kan være et tro Udtryk for, hvad Venstre vil i denne Sag, thi det ærede Medlems Udtalelser var af saa konservativ, reaktionær og forældet Karakter, at de vilde have passet meget bedre i 1880erne og 1890erne end i Aaret 1923. Det ærede Medlem, som nu havde Ordet paa Venstres Vegne (Knud Kristensen), gjorde sig saa stærkt til Talsmand for den mest gammeldags Opfattelse af Privatejendomsretten, det private Initiativ og den frie Konkurrence, at man skulde tro, at alle de Begivenheder, der i den senere Tid har fundet Sted her i Verden, var gaaet sporeløst hen over Hovedet paa ham, og at han ikke havde nogen som helst Interesse i, hvad der sker paa dette Omraade rundt om i Verden. Jeg ventter, at den højtærede Minister vil vise sig at være i Besiddelse af en noget mere moderne Opfattelse af dette store og vigtige Spørgsmaal, som er og maa være og i de kommende Aar vil blive det centrale i de forskellige Landes Politik. At dette vil blive Tilfældet, kan der ikke være nogen Tvivl om. Naar Menneskene begynder at falde lidt til Ro efter Krigen, vil det Spørgsmaal, som ved dette Lovforslags Forelæggelse sættes under Debat, blive det, som man kommer til at strides om i alle Lande. Det skulde gøre mig ondt, om den højtærede Indenrigsminister havde den selvsamme gammeldags, konservative Opfattelse, som kom til Orde gennem Udtalelserne af Venstres Ordfører.

Dette Lovforslag er i og for sig let at anbefale, saa meget mere som det i 1920 er vedtaget af dette Ting med et mægtigt Flertal bestaaende af Venstre, de Radikale, Socialdemokraterne og adskillige Konservative. Efter denne Vedtagelse maatte man selvfølgelig formode, at Lovforslaget, naar det kom op i Landstinget, hurtigt vilde blive gennemført. Men det

gik slet ikke saaledes. Jeg er ganske overbevist om, at de Radikale og Socialdemokraterne ikke har nogen Skyld i, at Lovforslaget ikke blev vedtaget, og de Konservative kunde ikke hindre dets Vedtagelse. Det maa altsaa være Venstre i Landstinget, der ene og alene bærer Skylden for, at dette Forslag ikke blev gennemført. Det beklager jeg, og jeg tror, at alle, der ønsker en rolig Udvikling af Samfundsforholdene, maa beklage, at vi har spildt 2 Aar uden at betrede denne Vej, en Vej, vi, ligesom alle andre Lande, før eller senere vil komme til at betrede, og jeg kan kun beklage, at et stort Parti som Venstre, der jo alle Dage har skiltet med sin Følgelighed, og som ogsaa i mange, mange Aar har været et virkelig folkeligt Parti, et Parti, der tog ikke saa ringe Hensyn til Smaafolks Interesser, ganske svigtede paa dette Punkt og ikke senere rører en Haand for at faa Forslaget fremsat af Regeringen. Dette er i allerhøjeste Grad beklageligt, og man kan kun være Forslagsstillerne taknemmelig, fordi de nu bringer Forslaget frem igen.

Jeg finder ikke nogen særlig Grund til ved denne Lejlighed at komme ind paa agitatoriske Betragtninger om Nødvendigheden af en saadan Lov som den, her foreligger; jeg har jo mange Gange tidligere beskæftiget mig med dette Spørgsmaal. Allerede i 1910—11 rejste vi Socialdemokrater i Grunden dette Spørgsmaal ved vort Forslag om, at Sukkerfabrikkerne skulde inddrages under Staten, thi ved den Lejlighed gennemdrøftede vi ogsaa Muligheden for en anden Styrelsesform end den, der fulgte af den direkte Inddragnings under Staten, nemlig at der skulde være Kontrol med Sukkerfabrikkerne. Jeg har ved denne og mange senere Lejligheder fremsat de agitatoriske Betragtninger, der fra Arbejderklassens Side kan gøres gældende for at gaa til en Lovgivning paa dette Omraade, thi det er jo en Selvfølge, at de fattigste, altsaa Arbejderklassen, der i størst Grad er Genstand for Udbytning og Udplyndring under det kapitalistiske System, ogsaa er dem, som stærkest kræver, at der paa en eller anden Maade skal gøres en Ende paa denne Udbytning og Udplyndring. Jeg har jo fremlagt mange Beviser her i dette Ting paa, hvorledes det virkelige Arbejde bliver udnyttet paa mange forskellige Maader af de Folk, der enten driver privat Virksomhed eller sidder i Styrelsen og Ledelsen af Aktieselskaber eller andre Foretagender. Det